

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
KONVENCIJE UJEDINJENIH NARODA PROTIV KORUPCIJE,
S KONACNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

I. USTAVNA OSNOVA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije sadržana je u odredbama članka 139. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine», broj 41/2001- pročišćeni tekst i 55/2001).

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI
ZAKONOM I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTICI**

Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije (dalje u tekstu: «Konvencija») usvojena je rezolucijom A/RES/58/4 na 58. sjednici Opće skupštine Ujedinjenih naroda održanoj 31. listopada 2003. godine.

Konvenciju je do sada potpisalo 113 država, a ratificiralo 12 država.

Republika Hrvatska potpisala je Konvenciju 10. prosinca 2003. godine u Meridi, Mexico.

Buduci da je prema članku 1. Konvencije, svrha iste promicanje i jačanje mjera za učinkovitije i djelotvornije sprecavanje i borbu protiv korupcije, promicanje cestitosti, odgovornosti te pravilnog upravljanja javnim poslovima i državnom imovinom, kao i promicanje međunarodne suradnje i tehnicke pomoći između država stranaka s ciljem sprecavanja, iskorjenjivanja te borbe protiv korupcije, potvrđivanjem Konvencije Republika Hrvatska pridružit će se krugu država koje u okviru svog zakonodavstva nastoje provoditi navedenu svrhu Konvencije u cilju jačanja međunarodne suradnje, te u cilju što uspješnijeg suprotstavljanja porastu korupcije, koja ugrožava njihove temelje.

Do sada su Konvenciju ratificirale države: Algeria, Benin, El Salvador, Kenya, Madagascar, Mexico, Peru, Namibia, Romania, Sierra Leone, Sri Lanka i Uganda.

Nadalje, Konvencija sadrži odredbe kojima se definiraju pojmovi vezani za službene osobe, imovinu, imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom i ostale pojmove vezane za borbu protiv korupcije i pranje novca, te utvrđuje mjere i nadležna tijela zadužena za preventivnu protukorupcijsku aktivnost propisujući osnovna načela ponašanja državnih službenika u javnom sektoru, a posebice u sektoru javnih financija, uz posebnu ulogu kontrole i nadzora od strane javnosti. Konvencija također u području kaznenog materijalnog prava predlaže svoje definicije i opise onih kaznenih djela koja se na području korupcije pojavljuju kao tipična u svim suvremenim zakonodavstvima, te koje je Republika Hrvatska u većoj mjeri već ugradila u svoje kazneno materijalno zakonodavstvo (podmicivanje u javnom i privatnom sektoru, nezakonit utjecaj u

trgovanju, zloupotreba dužnosti, nezakonito bogacenje, pranje novca ostvarenog kaznenim djelom, onemogućavanje rada). U području kaznenog procesnog prava Konvencija propisuje kaznenu odgovornost pravnih osoba, kažnjavanje pokušaja i sudioništva, zastaru, konfiskaciju, zaštitu svjedoka, naknadu štete, kaznenu evidenciju, nadležnosti i sl.

Posebno poglavlje posvećeno je međunarodnoj suradnji u suzbijanju korupcije, izručenju okrivljenika, transferu osuđenih osoba, međunarodnoj pravnoj pomoći, dok je poseban naglasak također stavljen na postupak restitucije i povrata otuđene imovine oštećenim fizičkim i pravnim osobama. Na kraju Konvencija propisuje načine tehničke pomoći i razmjene informacija te razrađuje mehanizam primjene svojih odredaba na međunarodnoj razini i unutar pravnih sustava pojedinih zemalja.

Republika Hrvatska ratificirala je Kaznenopravnu konvenciju o korupciji dana 08. studenog 2000. godine, te je ista stupila na snagu dana 01. srpnja 2001. godine. Nadalje, Republika Hrvatska je potpisala i Dodatni Protokol uz Kaznenopravnu konvenciju o korupciji dana 17.09.2003. godine. Isto tako, Republika Hrvatska je stranka i Gradanskopravne konvencije o korupciji, koju je ratificirala dana 05. lipnja 2003. godine, te je stupila na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku dana 01. studenog 2003. godine. Pristupanjem navedenim međunarodnim pravnim standardima Republika Hrvatska je u velikoj mjeri implementirala u svoje unutarnje zakonodavstvo odredbe navedenih europskih međunarodnih akata.

Pravni okvir zakonodavstva Republike Hrvatske za suzbijanje korupcije nalazi se u kaznenom zakonodavstvu usklađenom s međunarodnim standardima.

U Kaznenom zakonu Republike Hrvatske (Narodne Novine, broj 110/97, 27/98, 129/00, 51/01, 105/04) opisano je kazneno djelo primanja i davanja mita, protuzakonitog posredovanja (tzv. «trgovanje utjecajem»), zlouporabe obavljanja dužnosti državne vlasti, neloyalne konkurencije u vanjsko-trgovinskom poslovanju i zlouporabe u postupku stečaja. Isto tako, u izmjenama i dopunama Kaznenog Zakona (Narodne Novine 105/04) opisano je i kazneno djelo primanja i davanja mita u gospodarskom poslovanju.

Nadalje, Zakonom o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (Narodne Novine, broj 151/03) predviđena je odgovornost pravnih osoba za kaznena djela koja pocine njihove odgovorne osobe i to ne samo za korupcijska kaznena djela, već i za veliki broj ostalih kaznenih djela, ako je njima povrijeđena neka dužnost pravne osobe ili je pravna osoba ostvarila ili trebala ostvariti protupravnu imovinsku korist pocinjenjem tih kaznenih djela.

U Zakonu o sprecavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti (Narodne Novine, broj 163/03), pored ostalog, je određeno da se dužnosnici u obnašanju javnih dužnosti moraju pridržavati načela odgovornosti, poštenja, savjesnosti, otvorenosti i vjerodostojnosti. Dužnosnici ne smiju koristiti javnu službu za osobni probitak ili probitak osobe koja je s njima povezana. Ne smiju biti ni u kakvom odnosu ovisnosti prema osobama koje bi mogle utjecati na njihovu objektivnost. Nakon izbora ili

imenovanja na javnu dužnost dužni su urediti svoje privatne poslove kako bi se spriječio predvidljivi sukob interesa, a ako se takav sukob pojavi dužnosnik je dužan razriješiti ga tako da zaštiti javni interes. Budući da odgovorna i poštena javna uprava, te otvorenost i transparentnost u radu javne uprave, predstavlja jedan od značajnijih elemenata u borbi protiv korupcije, Hrvatski Sabor je usvojio 15. listopada 2003. godine Zakon o pravu na pristup informacijama (Narodne Novine broj 172/03), koji uređuje osnovna pitanja, načela i načine te postupak za ostvarivanje općeg prava na dostupnost informacijama koje su od interesa za javnost odnosno građane, a čija je svrha osigurati javnost i otvorenost djelovanja tijela javne vlasti.

Nadalje, Zakon o zaštiti svjedoka uređuje uvjete i postupke za pružanje zaštite i pomoći ugroženim i njima bliskim osobama, koje su izložene ozbiljnijoj opasnosti po život, zdravlje, tjelesnu nepovredivost, slobodu ili imovinu većeg opsega zbog iskazivanja u kaznenim postupcima za kaznena djela predviđena u ovom Zakonu.

Prema Zakonu o radu (Narodne Novine broj 114/03) u članku 108. propisuje se da ne postoji opravdani razlog za otkaz onom radniku koji zbog opravdane sumnje na korupciju ili u dobroj vjeri podnese prijavu odgovornim osobama ili nadležnim tijelima državne vlasti.

Nadalje, Zakon o sprečavanju pranja novca (Narodne Novine broj 69/97, 67/01, 114/01, 142/03, 117/03) propisuje mjere i radnje u bankarskom, novcarskom i drugom poslovanju koje se poduzimaju radi otkrivanja i sprječavanja novca. Značajnu ulogu u međunarodnoj suradnji i razmjeni podataka u cilju donošenja mjera radi sprječavanja pranja novca ima Ured za sprječavanje pranja novca, koji djeluje u okviru Ministarstva financija.

U pogledu institucionalnog okvira Republike Hrvatske za suzbijanje korupcije, u cilju formiranja novih metoda koje će doprinijeti učinkovitijem i djelotvornijem sprječavanju korupcije i kriminaliteta vezanog za korupciju, 2001. godine donesen je Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, koji je stupio na snagu 19. listopada 2001. godine (Narodne Novine broj 88/01 i 12/02).

Prijedlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta predviđene su izmjene onih odredbi Zakona kojima će se osigurati nedvojbena nadležnost Ureda za kaznena djela organiziranog kriminaliteta, kao i za korupcijska kaznena djela. Do sada je iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta bila izuzeta glavnina djela povezana sa organiziranim kriminalom posebno sa transnacionalnim kriminalom, a izmjenama članka 21. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta proširena je nadležnost Ureda na kaznena djela organiziranog kriminala i korupcije, koja su taksativno navedena. Nadalje, proširuju se ovlasti suca da na prijedlog Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta provede i druge posebne izvidne mjere za sva korupcijska kaznena djela i kaznena djela organiziranog kriminaliteta, a što je u skladu s preporukama GRECO-a (Group of states against corruption).

Nadalje, u travnju 2001. godine Republika Hrvatska usvojila je Nacionalni program za borbu protiv korupcije zajedno sa Akcijskim planom. Vecina mjera koje su predviđene nacionalnom strategijom za borbu protiv korupcije, a koje se odnose na zakonodavni okvir već su realizirane.

U Programu Vlade Republike Hrvatske 2003-2007 značajno mjesto predstavlja jačanje opće borbe protiv korupcije na normativnom i provedbenom planu. U sklopu navedenog Programa Vlade Republike Hrvatske 2003-2007 predviđa se i izrada novog Nacionalnog programa za borbu protiv korupcije u cilju jačanja preventivnih mjera te ustrojavanja posebnog tijela za provedbu takvih mjera, kao i u cilju edukacije i širenja znanja o sprječavanju korupcije.

Slijedom recenog, Republika Hrvatska već sada u okviru nacionalnog zakonodavstva poduzima potrebne mjere, a sve u cilju borbe protiv korupcije, kao velikog društvenog zla, koje postaje sve prisutnije u Republici Hrvatskoj, a koje može u velikoj mjeri usporiti demokratski i gospodarski razvoj Republike Hrvatske. Međutim, u svrhu unapređenja te borbe na nacionalnoj i na međunarodnoj razini, ocjenjujemo potrebnim ratificirati Konvenciju.

Potvrđivanje Konvencije predstavlja vrlo važan korak ka globalizaciji borbe protiv korupcije i proširenju pravnog instrumentarija u tom pravcu.

Isto tako, potvrđivanjem Konvencije, Republika Hrvatska će unaprijediti suradnju između država u ovom važnom segmentu borbe protiv korupcije.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU OVOG ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje Zakona o potvrđivanju Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine broj 6/02 - pročišćeni tekst broj 41/02, 91/03, 58/04) i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima.

Naime, s obzirom na razloge navedene u točki II Prijedloga zakona, činjenicu da je Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije jedan od značajnih mehanizama za ostvarivanje djelotvorne suradnje u borbi protiv korupcije, a posebno vodeći računa o podršci i nastojanjima koje je Republika Hrvatska iskazala na međunarodnoj razini, kako bi i sama pridonijela uspješnijoj borbi protiv korupcije na međunarodnoj razini, ali i u

okviru vlastitog zakonodavstva, potrebno je što žurnije ispuniti sve potrebne pretpostavke za stupanje na snagu Konvencije i u odnosu na Republiku Hrvatsku.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost da bude vezana već potpisanim međunarodnim ugovorom, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka ne mogu vršiti izmjene ili dopune teksta međunarodnog ugovora, predlaže se ovaj prijedlog Zakona raspraviti i prihvatiti po hitnom postupku objedinjavajući prvo i drugo čitanje.

V. KONACNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE UJEDINJENIH NARODA PROTIV KORUPCIJE

Na temelju članka 16. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora («Narodne novine», broj 28/96), a polazeći od članka 139. Ustava Republike Hrvatske, pokreće se postupak za donošenje Zakona o potvrđivanju Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije.

Konacni prijedlog Zakona o potvrđivanju Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije, glasi:

**KONACNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
KONVENCIJE UJEDINJENIH NARODA PROTIV KORUPCIJE**

Članak 1.

Potvrđuje se Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije usvojena na 58. sjednici Opće skupštine Ujedinjenih naroda održanoj 31. listopada 2003. godine u izvorniku na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije, u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik glasi:

Clanak 3.

Državna tijela koja će služiti za pomoć drugim državama strankama u razvijanju i provođenju konkretnih mjera za prevenciju korupcije, u skladu s člankom 6. stavkom 3. Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije, bit će Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske i Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske.

U skladu s člankom 44. stavkom 6. t. (a) Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije Republika Hrvatska smatra Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv korupcije pravnom osnovom za suradnju glede izručenja s drugim državama strankama ove Konvencije.

Središnje tijelo koje će biti odgovorno i ovlašteno primiti zahtjeve za uzajamnu pravnu pomoć te ih ili izvršavati ili prosljeđivati tijelima nadležnim za njihovo izvršenje, u skladu s člankom 46. stavkom 13. Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije, bit će Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske.

U skladu s člankom 46. stavkom 14. Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije za Republiku Hrvatsku prihvatljivi su hrvatski jezik i engleski jezik.

Clanak 4.

Provedba ovog Zakona u djelokrugu je središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove pravosuđa, financija i unutarnjih poslova.

Clanak 5.

Na dan stupanja na snagu ovog Zakona, Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije nije na snazi u odnosu na Republiku Hrvatsku, te će se podatak o njezinom stupanju na snagu objaviti naknadno, u skladu s člankom 30. stavkom 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, nakon njezinog stupanja na snagu.

Clanak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama».

Predsjednik
Hrvatskog Sabora
Vladimir Šeks, v.r.

O B R A Z L O Ž E N J E

Clankom 1. ovog Zakona propisano je da se potvrđuje Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije, sukladno odredbama clanka 139. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine», broj 41/2001 – pročišćeni tekst) čime se iskazuje formalni pristanak Republike Hrvatske da bude vezana ovom Konvencijom, na temelju čega će ovaj pristanak biti iskazan i na međunarodnoj razini.

Clanak 2. sadrži tekst Konvencije iz clanka 1. ovog Zakona u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik.

U clanku 3. ovog Zakona određuje se koje će tijelo služiti za pomoć drugim državama strankama u razvijanju i provođenju konkretnih mjera za prevenciju protiv korupcije na temelju clanka 6. stavka 3. Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije. Nadalje, u navedenom clanku određuje se da Republika Hrvatska smatra Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv korupcije pravnom osnovom za suradnju glede izručenja s drugim državama strankama ove Konvencije, u skladu s clankom 44. stavkom 6. t. (a). Isto tako, u navedenom clanku određuje se koje će središnje tijelo biti odgovorno i ovlašteno za primanje zahtjeva za uzajamnu pravnu pomoć te ih izvršavati ili prosljedivati tijelima nadležnim za njihovo izvršenje na temelju clanka 46. stavka 13. Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije, te se određuje koji su jezici prihvatljivi za Republiku Hrvatsku na temelju clanka 46. stavka 14. Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije.

Clankom 4. Konacnog prijedloga Zakona o potvrđivanju Konvencije iz clanka 1. ovog Zakona određuju se tijela u čijem je djelokrugu provedba Konvencije iz clanka 1. ovog Zakona.

Clankom 5. utvrđeno je da na dan stupanja na snagu ovog Zakona Konvencija iz clanka 1. ovog Zakona nije na snazi za Republiku Hrvatsku te će se podaci o njezinom stupanju na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku objaviti naknadno, nakon njezinog stupanja na snagu.

Clankom 6. određeno je stupanje na snagu Zakona o potvrđivanju Konvencije iz clanka 1. ovog Zakona.